

**UCHWAŁA NR XLVI/ /20202
RADY MIEJSKIEJ W DROBINIE**

z dnia 31 marca 2022 r.

w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Drobin na lata 2022 - 2026”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r., poz. 642), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2021. poz. 1119 z późn. zm.), art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.) oraz na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2469 z późn. zm.) Rada Miejska w Drobinie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Drobin na lata 2022 - 2026” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Drobin.

§ 3. Traci moc Uchwała Nr XLI/333/2021 Rady Miejskiej w Drobinie z dnia 29 grudnia 2021 r., w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Drobin na rok 2022.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Drobinie

Adam Zbigniew Kłosiński

Załącznik do uchwały Nr XLVI/ /20202
Rady Miejskiej w Drobinie
z dnia 31 marca 2022 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOŁOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE DROBIN
NA LATA 2022 -2026**

SPIS TREŚCI:

I.	PODSTAWY PRAWNE	str.3
II.	WPROWADZENIE	str.3
III.	PROFILAKTYKA JAKO PRZECIWDZIAŁANIE PATOLOGIOM SPOŁECZNYM	str.6
IV.	CEL GŁÓWNY	str.9
V.	ADRESACI	str.9
VI.	ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ	str.10
VII.	CELE OPERACYJNE	str.11
VIII.	SZCZEGÓŁOWE CELE I ZADANIA.....	str.11
IX.	GKRPA	str.15
X.	FINANSOWANIE PROGRAMU	str.15
XI.	SPODZIEWANE EFEKTY	str.15
XII.	MONITOROWANIE PROGRAMU	str.16
XIII.	REALIZATOR PROGRAMU	str.16

I. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek uchwalania niniejszego Programu wynika z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. W realizacji zadań zawartych w Programie mają zastosowanie następujące ustawy:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025.

II. WPROWADZENIE

Czym jest uzależnienie? Najprostsza definicja uzależnienia określa je jako nabytą, silną potrzebę wykonywania jakiejś czynności lub zażywania jakiejś substancji. W literaturze medycznej podkreśla się psychopatologiczny aspekt uzależnienia. Definicja uzależnienia w tym przypadku określa je jako zaburzenie o charakterze przewlekłym, które prowadzi do zmian w funkcjonowaniu ośrodkowego układu nerwowego, przebiega z nawrotami, a jego istotą jest utrata kontroli nad zachowaniami popędowymi.

Art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na samorządy gmin realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia i prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Szkodliwe używanie alkoholu i narkotyków powoduje również naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, w tym:

1. przemoc w rodzinie,
2. ubóstwo i bezrobocie,
3. wypadki samochodowe,
4. przestępczość,
5. szkody zdrowotne.

Należy podejmować wszelkie działania zmierzające do ograniczenia wszelkiej podaży i popytu tych używek, jak również realizować zadania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych. Dlatego tak istotne jest by te działania i zadania podejmowane były już na szczeblu lokalnym.

Do zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi należą:

1. motywacja do powstrzymywania się od spożywania alkoholu,
2. ograniczenie dostępności alkoholu,
3. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, leczenie i rehabilitacja oraz reintegracja osób uzależnionych od alkoholu,
4. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej,
5. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
6. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
7. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należą:

1. działalność edukacyjna i wychowawcza oraz zapobiegawcza,
2. leczenie i rehabilitacja oraz reintegracja osób uzależnionych,
2. ograniczanie szkód zdrowotnych oraz społecznych,
3. zwalczanie wytwarzania i niedozwolonego obrotu oraz posiadanie substancji,
4. które prowadzą do uzależnienia od narkotyków,
5. ścisły nadzór, nad uprawą roślin zawierających substancje, których używanie przyczynia się do narkomanii.

Zadania w zakresie redukcji szkód dotyczą wszystkich grup społecznych. Jest to usystematyzowany proces działań profilaktycznych oraz terapeutycznych, który należy realizować w środowiskach dzieci, młodzieży oraz wszystkich mieszkańców gminy.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw wskazuje, iż ze względu na rosnące rozpowszechnienie uzależnień behawioralnych oraz wynikające z nich szkody zdrowotne jak i społeczne zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym powinny stanowić element gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Tak, jak w przypadku każdego innego uzależnienia, uzależnienie behawioralne jest chorobą, która w postępujący sposób zaczyna wyniszczać życie człowieka, który często nie zdaje sobie sprawy, że cierpi na tą chorobę i ukrywa swoje uzależnienie przed otoczeniem. Tak jak w przypadku uzależnień od substancji psychoaktywnych tu również występuje nieuleczony nałóg przynoszący coraz bardziej negatywne skutki w życiu.

„Uzależnienia behawioralne” to forma określonych zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności. Określona czynność staje się nałogowa, gdy towarzyszy jej silne pragnienie lub wewnętrzny przymus jej podejmowania, czyli tzw. głód sprawiający trudności w kontrolowaniu zachowań związanych z tą czynnością. Uzależnienia behawioralne jawią się jako zagrożenia współczesnych czasów. Do uzależnień behawioralnych należą:

1. hazard – polega na traktowaniu gry jako sposobu na życiowe problemy. Temu uzależnieniu towarzyszy pożyczanie pieniędzy na grę, kradzieże, oszustwa, wyłudzenia,
2. uzależnienie od seksu i pornografii – to kompulsywna masturbacja, poszukiwanie treści pornograficznych, przygodne kontakty seksualne, poszukiwanie coraz brudniejszych form seksu, notoryczne zdrady, chroniczna gotowość do seksu,

3. pracoholizm – życie zawodowe jest ważniejsze od osobistego, w towarzystwie rozmowa tylko o pracy, samopoczucie zależne od pracy, nawet w wolne dni myślenie o niej,
4. fonoholizm – inaczej to uzależnienie od telefonu, do którego zalicza się częste robienie i udostępnianie selfie, lęk przed utratą zasięgu i Internetu, nieustanne sprawdzanie urządzenia, odczuwanie bezpieczeństwa będąc online,
5. uzależnienie od komputera i gier komputerowych – występuje ograniczenie innych aktywności, zaniedbywanie nauki, izolacja od społeczeństwa, rozdrażnienie i nerwowość,
6. siecioholizm – to uzależnienie od używania sieci internetowej i środków masowego przekazu, z którymi idzie w parze nadmierna tolerancja dla korzystania z Internetu, występuje korzystanie z sieci kosztem zaniedbywania swoich obowiązków w pracy a także relacji międzyludzkiej,
7. zakupoholizm – to ciągle myślenie o dokonywaniu zakupów, nieprzemyślane i impulsywne zakupy niepotrzebnych rzeczy, zatajanie prawdziwych kwot wydanych pieniędzy na zakupy,
8. używanie kart płatniczych – wiąże się z posiadaniem „tajnych” kart kredytowych, przeżywanie euforii podczas zakupów,
9. kompulsywne objadanie się – to powtarzające się napady jedzenia, brak kontroli nad jedzeniem, odczuwanie dyskomfortu związanego z napadami,
10. bigoreksja – przesadna dbałość o sylwetkę poprzez nadmierne stosowanie ćwiczeń fizycznych, sterydów anabolicznych i restrykcyjnej diety,
11. ortoreksja – uzależnienie od nadmiernej koncentracji na zdrowym jedzeniu,
12. uzależnienie od zabiegów medycyny estetycznej i chirurgii plastycznej to brak akceptacji samego siebie, fiksacja na punkcie swojego wyglądu, znaczne wyolbrzymienie problemu, chorobliwe skupienie się na defekcie.

Do objawów, które występują w czasie ograniczenia czynności i mogą sygnalizować o uzależnieniu behawioralnym zaliczamy:

1. skutki fizyczne
 - zawroty głowy;
 - tiki nerwowe;
 - ból nadgarstka;
 - problemy żołądkowe;
 - zespół przewlekłego zmęczenia,
2. skutki psychiczne
 - problemy ze snem;
 - uczucie irytacji;
 - zaniżona samoocena;
 - trudności z koncentracją;
 - mniejsza satysfakcja z życia,
3. skutki społeczne
 - zaniedbywanie kontaktów z innymi ludźmi lub izolowanie się od nich;
 - zawężanie lub brak innych zainteresowań;
 - pogorszenie relacji z rodziną;
 - rozpad rodziny, gdzie ofiarami uzależnienia stają się często też małżonkowie i dzieci.

III. PROFILAKTYKA JAKO PRZEDZIWDZIAŁANIE PATOLOGIOM SPOŁECZNYM

Pojęcie patologii pochodzi z greckiego pathos – cierpienie, logos – nauka (nauka o cierpieniu). Pojęcie patologii społecznej wprowadzono pod koniec XIX wieku. Patologie społeczne, są to zjawiska i zachowania zarówno pewnych grup społecznych ale też jednostek, które są sprzeczne z wyznawanymi wartościami oraz z zasadami ogólnie panującymi w danej grupie społecznej. Pojęcia „patologia społeczna” zaczęto używać dopiero z końcem wieku XIX. To określenie stosowano przeciwko zachowaniom ludzkim, które nie były powszechnie akceptowanymi wartościami i normami społecznymi. Jerzy Kwaśniewski uważa, że termin „patologia” jest określeniem społecznego zła.

Do patologii społecznych zaliczamy m.in. takie zjawiska, jak alkoholizm i narkomania.

Alkoholizm jest niczym innym jak chorobą alkoholową, spowodowaną uzależnieniem od nadmiernego spożywania napojów alkoholowych.

Natomiast narkomania to nałóg, który polega na stałym zażywaniu substancji chemicznych, w konsekwencji prowadzący do uzależnienia.

Narkotyk, to substancja oddziałująca na ośrodkowy układ nerwowy.

Słabnąca odporność na stres jest częstym powodem, dla którego dzieci i młodzież sięgają po różnego rodzaju używki aby w ten sposób rozładować napięcie emocjonalne. Następstwa są brzemienne w skutkach, ponieważ patologie społeczne objawiają się w następujący sposób:

1. złe wyniki w nauce (upośledzenie poznawcze, brak koncentracji uwagi, zapamiętywania, uczenia się, kontroli emocji),
2. łamanie zasad i norm prawnych oraz społecznych w skutek negatywnych relacji z najbliższym otoczeniem,
3. wzrost przestępczości przez młodocianych – kradzieże, wymuszenia, rozboje,
4. ryzykowne zachowania seksualne,
5. niechciane ciążę,
6. urazy ciała,
7. wypadki komunikacyjne,
8. skutki zdrowotne (poprzez uzależnienie od alkoholu zwiększone jest ryzyko na zapadanie chorób somatycznych),
9. psychozy, depresje a nawet samobójstwa,
10. konflikty w życiu społecznym i osobistym,
11. ekonomiczne straty,
12. aspołeczne zachowanie, czego skutkiem jest nieprzygotowanie do życia w rodzinie, społeczeństwie oraz brak perspektyw na normalną przyszłość itp.

Ryzykowne zachowania wśród dzieci i młodzieży stwarzają zagrożenie dla zdrowia, bezpieczeństwa jak również utrudniają im prawidłowe funkcjonowanie, które mają wyznaczone z uwagi na swój wiek w społeczeństwie. Mogą prowadzić do konfliktów z prawem, utrudniać wykonywania roli ucznia oraz prowadzić do społecznego wykluczenia. Problemowe zachowania młodego człowieka zakłóca jego rozwój osobisty i utrudnia nabywanie stosownych umiejętności, które są niezbędne aby wejść w dorosłe życie. Te zachowania to również mechanizm obronny na radzenie sobie z sytuacjami trudnymi dla młodego człowieka.

Profilaktyka jest to zespół działań, które zapobiegają zjawiskom niepożądanym w zachowaniu i rozwoju człowieka. Pierwszy prekursor profilaktyki Hipokrates już 2400 lat temu głosił, że „lepiej zapobiegać niż leczyć”, dlatego bardzo dobrą formą jest stosowanie

profilaktyki w szkołach, które są wyposażone w sposób szczególny w narzędzia do stosowania profilaktyki. Jednak bez wsparcia ze strony rodziny, społeczeństwie oraz innych instytucji nie zawsze można cieszyć się zwycięstwem nad przejawami patologii. Profilaktyczne działania w szkołach prowadzone są przez pedagogów i wychowawców w ramach szkolnych programów profilaktycznych. Szkoły mają dostęp do wszelkiego rodzaju programów i warsztatów profilaktycznych, dzięki którym młody człowiek może spojrzeć na zagrożenia uzależnieniem a w konsekwencji utratą zdrowia a nawet życia. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminy obowiązek tworzenia i realizacji gminnych programów profilaktycznych.

Według Mieczysława Wojciechowskiego celem profilaktyki jest wyposażenie młodego człowieka w niezakłóconą funkcjonalność osobowości, dzięki której będzie dokonywał tylko pozytywnych wyborów. Profilaktyka ma na celu zapobieganie wszystkim niepożądanym zjawiskom, które towarzyszą rozwojowi i zachowaniu się ludzi.. jest to złożony system środków i metod, które służą do usuwania skutków ujemnych zjawisk społecznych (takich, jak uzależnienia) i stwarzanie prawidłowych warunków do funkcjonowania i rozwoju jednostek osobowych oraz całych grup społecznych.

Przeciwdziałania zjawiskom patologiom społecznym to złożony, trudny i długotrwały proces, wymagający czasu i sporego nakładu środków finansowych. Wymaga ono również współpracy instytucji i organizacji społecznego życia w etapowym likwidowaniu źródeł patologii. Organy zajmujące się profilaktyką uzależnień współpracują również z Kościołem Katolickim i związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

IV. CEL GŁÓWNY

Głównym celem programu jest minimalizacja skutków zdrowotnych i społecznych jakie wynikają z uzależnień, których wspólną cechą jest zaburzona kontrola impulsów. Są to występujące czynności, którym nie można się oprzeć. Dlatego tak ważnym czynnikiem jest pogłębianie wiedzy oraz świadomości mieszkańców Gminy Drobin w dziedzinie uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, jak również w sposób jednolity prowadzenie i podejmowanie działań profilaktycznych zmierzających do zmiany struktury i wzorców spożywania napojów alkoholowych. Odziaływanie profilaktyczne powinno być realizowane we wszystkich sferach życia społecznego.

V. ADRESACI

Adresatami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Drobin na lata 2022 - 2026 są dzieci, młodzież i dorośli, jak również seniorzy. Działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej adresowana jest do całej populacji. Są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów alkoholowych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów alkoholowych w danej populacji. Działania uniwersalne są realizowane na przykład wśród dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym, w populacji młodych dorosłych, a także rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym itp. Przykładem profilaktyki uniwersalnej są programy opóźniania inicjacji alkoholowej lub papierosowej adresowane do całej populacji dzieci wchodzących w okres pierwszych eksperymentów z substancjami psychoaktywnymi. Działania uprzedzające z zakresu profilaktyki selektywnej ukierunkowane są na jednostki

i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją działalność społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyka wystąpienia problemów alkoholowych lub/ i innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Przykładem profilaktyki selektywnej są działania edukacyjne, opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci pochodzących z rodzin alkoholowych. Działania z tego poziomu profilaktyki są podejmowane ze względu na sam fakt przynależności do takiej grupy, czyli np. bycie dzieckiem osoby uzależnionej od alkoholu, a nie ze względu na występowanie zaburzeń lub problemów psychicznych u takich dzieci. Profilaktyka selektywna jest więc z definicji przede wszystkim działaniem uprzedzającym, a nie naprawczym. Profilaktyka wskazująca - ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące pierwsze symptomy problemów alkoholowych. Są to działania profilaktyczne adresowane do osób (grup osób), które demonstrują wczesne symptomy problemów alkoholowych lub/i innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych, ale jeszcze nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego, uzależnienia od alkoholu lub innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu opisanych w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10. Przykładem profilaktyki wskazującej są zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci, które przejawiają wysoki poziom agresji i nieprzystosowania w kontaktach z rówieśnikami, a także interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami. Do profilaktyki wskazującej można również zaliczyć niektóre działania mające na celu redukcję szkód zdrowotnych lub społecznych u osób nadużywających alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych (np. działania edukacyjne i prawne zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnionych przez kierowców pod wpływem alkoholu).

Leczenie uzależnień behawioralnych to cały proces, w którym uczestniczą:

1. lekarz psychiatra,
2. terapeuta uzależnień,
3. psycholog.

Celem jest uświadomienie sobie przez osobę dotkniętą uzależnieniem:

1. mechanizmów chorobowych,
2. zmiana destruktywnych nawyków,
3. nauka konstruktywnych sposobów radzenia sobie z emocjami,
4. grupy samopomocowe (program oparty jest na 12 krokach wypracowanych przez Anonimowych Alkoholików i na ich podstawie powstają grupy Anonimowych hazardzistów, seksuoholików itp.),
5. farmakologia.

VI. ZASOBY UMORZLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Drobinie,
2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
3. Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Uzależnionym i Ich Rodzinom „FILADELFIA” w Drobinie
4. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Drobinie oraz Filia Biblioteki w Łęgu Probstwie
5. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
6. Miejski Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Drobinie
7. Placówki służby zdrowia,

8. Poradnie leczenia uzależnień,
9. Posterunek Policji w Drobinie,
10. Miejsko-Gminne Przedszkole w Drobinie,
11. Gminne Przedszkole w Łęgu Probstwie,
12. Szkoła Podstawowa im. Miry Zimińskiej - Sygietyńskiej w Cieszewie,
13. Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Drobinie,
14. Szkoła Podstawowa w Łęgu Probstwie,
15. Szkoła Podstawowa im. prof. arch. Stanisława Marzyńskiego w Rogotwórsku,
16. Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Drobinie,
17. Prokuratura, Sąd.
18. Centrum Usług Środowiskowych w Drobinie,
19. Całodobowy Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu, ul. Zalesie 1, 09-500 Gostynin,
20. Izba wytrzeźwień ul. Medyczna 1, 09-400 Płock.

VII. CELE OPERACYJNE

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktykę w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.
2. Monitorowanie problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych i elektrycznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu.
3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.
4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin.
6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.
8. Wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej.
9. Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących ryzykownie i szkodliwie oraz temat FASD.
10. Zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu.
11. Zwiększenie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.
12. Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP.
13. Edukacja publiczna z zakresu uzależnień behawioralnych poprzez dostarczanie informacji i wiedzy na dany temat, modelowanie świadomości zdrowotnej odbiorców i motywacji do dbania o zdrowie i w razie konieczności poszukiwanie pomocy. Bardzo ważnym elementem jest upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych poprzez

dystribucję materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii społecznych.

14. Strona internetowa dotycząca tej problematyki: www.uzaleznieniabehawioralne.pl

VIII. SZCZEGÓŁOWE CELE I ZADANIA

1. Organizacja działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom dla mieszkańców Miasta i Gminy Drobin, w szczególności dzieci i młodzieży, jako forma zagospodarowania czasu wolnego oraz alternatywa dla stosowania substancji psychoaktywnych.
2. Prowadzenie szkoleń z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez edukację i informację dla uczniów, nauczycieli oraz ich rodziców.
3. Prowadzenie profilaktyki selektywnej w grupach wysokiego ryzyka z problemem alkoholowym oraz zagrożonych narkomanią.
4. Promowanie konieczności zachowania abstynencji w czasie ciąży.
5. Prowadzenie kampanii społecznych oraz innych działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień.
6. Prowadzenie na szeroką skalę środowiskowej działalności informacyjno-edukacyjnej z zakresu rozwiązywania problemów narkomanii.
7. Zakup materiałów edukacyjnych i literatury, niezbędnych do prowadzenia działań profilaktycznych.
8. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć, profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów i psychologów.
9. Wdrażanie programów profilaktyczno-interwencyjnych dla młodzieży eksperymentującej z różnymi środkami psychoaktywnymi.
10. Realizacja środowiskowych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.
11. Profilaktyka szczególnie zaadresowana do dzieci i młodzieży z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym:
 - 1) dostarczanie wiedzy na temat czynników chroniących i czynników ryzyka,
 - 2) rozwijanie kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży,
 - 3) rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów,
 - 4) korzystanie ze szkół z materiałów edukacyjnych znajdujących się na stronach internetowych, np.:
 - a) <https://akademia.nask.pl>
 - b) www.dzieckowsieci.pl
 - 5) W razie konieczności korzystanie z bezpłatnej i anonimowej pomocy telefonicznej dla rodziców i nauczycieli pod numerem infolinii [800 100 100](tel:800100100), która jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 12⁰⁰ - 15⁰⁰ oraz online na stronie www.800100100.pl,
 - 6) Podnoszenie kompetencji na temat uzależnień behawioralnych poprzez edukację kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień:
 - a) Nauczyciele,
 - b) Pedagodzy,
 - c) Psycholodzy,
 - d) Profilaktycy,
 - e) Terapeuci z palcówek leczenia uzależnień,

- f) Konsultanci w punktach konsultacyjnych,
 - g) Pracownicy socjalni,
 - h) Asystenci rodzin,
 - i) Kuratorzy sądowi,
 - j) Lekarze Podstawowej Opieki Zdrowotnej,
 - k) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - l) Zespół interdyscyplinarny.
12. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
 13. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych.
 14. Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej.
 15. Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach - Przeprowadzenia Kampanii na rzecz trzeźwości na drogach pt. „Gmina Drobin mówi NIE pijanym na drogach”
 - 1) działania o charakterze edukacyjnym,
 - 2) działania o charakterze interwencyjno-sprawdzającym.
 16. Umożliwienie przeprowadzenia bezpłatnych badań na zawartość alkoholu w organizmie.
 17. Finansowanie szkoleń dla personelu medycznego w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy domowej.
 18. Dofinansowanie do wyjazdu członków ZHP po Betlejemskie Światélko Pokoju.
 19. Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym:
 - 1) tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
 - 2) ponoszenie kosztów merytorycznych związanych z działalnością alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży w zakresie pozalekcyjnych zajęć sportowych;
 - 3) finansowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z grup ryzyka, zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;
 - 4) Dofinansowanie i finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy środowiskowej z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy;
 - 5) finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowych i opiekuńczo-wychowawczych;
 - 6) finansowanie obozów, kolonii dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych i zagrożonych alkoholizmem;
 - 7) propagowanie zdrowego i wolnego od uzależnień stylu życia wśród dzieci i młodzieży;
 - 8) finansowanie aktywności poznawczej poprzez pomoc w wyrównaniu szans w poznawaniu otaczającego świata;
 - 9) organizowanie i sfinansowanie obchodów Dnia Dziecka;
 - 10) dofinansowanie do miejsko-gminnym imprez dla dzieci i młodzieży wpływających na kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych;
 - 11) finansowanie udziału dzieci i młodzieży w spektaklach profilaktycznych o tematyce z zakresu e alkoholowej i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
 20. W zakresie przeciwdziałania narkomanii:
 - 1) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i wychowawczej, skierowanej do dzieci i młodzieży i ich rodziców;
 - 2) prowadzenie edukacji publicznej skierowaną do przedstawicieli różnych zawodów, instytucji i wyspecjalizowanych służb w dziedzinie przeciwdziałania narkomanii;

- a zwłaszcza w zakresie umiejętności wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na prawdopodobieństwo zażywania narkotyków;
 - 3) szkolenia i warsztaty z zakresu postępowania z osobami uzależnionymi;
 - 4) promowanie zdrowego stylu życia.
21. Prowadzenie i tworzenie punktu konsultacyjnego ds. uzależnień i przemocy.
22. Realizacja programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA dla dzieci, młodzieży, rodziców, pedagogów i nauczycieli na terenie szkół i innych placówek oświatowych, oświatowo-kulturalnych i opiekuńczo-wychowawczych,

1) Poziom I Program obiecujący:

- a) Program Przeciwdziałania Młodzieżowej Patologii Społecznej;
- b) Szkolna Interwencja Profilaktyczna;
- c) Program Darmowych Detektywów;
- d) Środowiskowa profilaktyka uzależnień;
- e) Przyjaciele Zippiego;
- f) Program profilaktyczno – wychowawczy EPSILON;
- g) Wspomaganie rozwoju psychospołecznego dzieci nieśmiałych;
- h) Laboratorium Wiedzy Pozytywnej;
- i) Debata;
- j) Program Nauki Zachowania;
- k) Spójrz Inaczej;
- l) Program ARS, czyli jak dbać o miłość;
- m) Profilaktyczny Bank dobrych Praktyk;
- n) Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej.

2) Poziom II Dobra praktyka:

- a) Szkoła dla rodziców i Wychowawców;
- b) Archipelag Skarbów;
- c) Program Wzmacniania Rodziny dla rodziców i młodzieży;
- d) Program wspomagania rozwoju psychospołecznego dzieci nie lubianych przez; rówieśników z powodu zachowań antyspołecznych;
- e) Trzy koła;
- f) Program Unplugged;
- g) Tutoring szkolny.

3) Poziom II Program modelowy:

- a) Fantastyczne Możliwości.

18. Wspieranie zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe, stowarzyszenia prowadzące działalność pożytku publicznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, m.in. współpraca z Kościołem i Katolickim Stowarzyszeniem Pomocy Osobom uzależnionym i ich Rodzinom „FILADELFIA” oraz z innymi organizacjami pozarządowymi w celu propagowania trzeźwych obyczajów:

- 1) finansowanie udziału i przejazdu grupy dzieci i młodzieży na spotkania Zakroczymskie;
 - 2) finansowanie kosztów wyjazdu osób na Jasnogórskie Czuwania Trzeźwościowe Apostolstwa Trzeźwości;
 - 3) finansowanie kosztów przewozu bagażu pielgrzymów oraz ich powrotu z Pieszej Pielgrzymki w Intencji Trzeźwości Narodu do Niepokalanowa;
 - 4) finansowanie kosztów przejazdu zdrowiejących alkoholików oraz członków ich rodzin na dwudniowe Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe do Lichenia.
19. Zakup usług od podmiotów prawnych lub osób fizycznych.
20. Ogłoszenie otwartego konkursu ofert z zakresu wypoczynku dzieci i młodzieży.
21. Sfinansowanie uczestnictwa w seminarium z zakresu działań antyalkoholowych.

22. Finansowanie zakupu środków ochrony osobistej i środków do zdalnej pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innych osób zaangażowanych w realizację gminnych programów.

23. Finansowanie **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Drobin**

24. Zwiększanie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin:

- 1) wspieranie grup samopomocowych;
- 2) wspieranie placówek leczenia uzależnień od alkoholu i współpraca z NZOZ SAN_MED w Drobinie;
- 3) współpraca z Wojewódzkim Samodzielnym Zespołem Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gostyninie;
- 4) współpraca z Poradnią Zdrowia Psychicznego w Sierpcu; Poradnią Zdrowia Psychicznego w Płocku; Poradnią Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Płocku; Poradniami uzależnień w zakresie leczenia odwykowego osób uzależnionych lub współuzależnionych;
- 5) doposażenie placówek leczenia odwykowego, szkolenia i zakup materiałów edukacyjnych dla terapeutów i pacjentów;
- 6) finansowanie kosztów sporządzania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i stałej opłaty skarbowej;
- 7) współpraca z kuratorami sądowymi, mającymi nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu;
- 8) udzielanie informacji psychospołecznej i prawnej osobom uzależnionym, członkom ich rodzin w Punkcie Informacyjnym, znajdującym się w Urzędzie Miasta i Gminy Drobin;
pokój nr 3 - parter – lub pokój nr 114 I piętro czynnym w godzinach pracy urzędu;
- 9) podejmowanie działań w ramach systemu pomocy ofiarom przemocy w rodzinie „Niebieska karta”;
- 10) wspomaganie działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Drobinie;
- 11) wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, które swoim działaniem przyczyniają się do kształtowania pozytywnych postaw społecznych a tym samym przeciwdziałają alkoholizmowi i narkomanii;
- 12) szkolenia przedsiębiorców i sprzedawców z zakresu warunków prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych.

IX. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Drobinie:
 - 1) organizowanie posiedzeń członków komisji przynajmniej jeden raz w miesiącu;
 - 2) finansowanie zakupów materiałów biurowych, produktów i usług oraz sprzętu niezbędnego do realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Ustala się wynagrodzenie ryczałtowe dla Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Drobinie w wysokości:
 - 1) członkowie po 330 zł miesięcznie brutto;

- 2) przewodniczący i sekretarz po 380 zł miesięcznie brutto;
- 3) szkolenia oraz zwrot kosztów podróży służbowych krajowych, związanych z wyjazdami członków komisji.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2022 - 2026 przeznacza się każdego roku środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz części opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, tj. za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych w ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, tzw. małpki.

XI. SPODZIEWANE EFEKTY

1. Podniesienie świadomości mieszkańców Miasta i Gminy Drobin na temat zagrożeń wynikających z uzależnienia i nadużywania substancji psychoaktywnych.
2. Zmniejszenie skali zjawiska dysfunkcji wynikających z uzależnień.
3. Zaangażowanie mieszkańców Gminy Drobin w działania związane z ograniczeniem spożycia alkoholu.

XII. MONITOROWANIE PROBLEMÓW

Monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od substancji psychoaktywnych dostarcza dane do wykorzystania w planowaniu działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi bazę informacyjną dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień dla społeczności lokalnej. Monitorowanie faktów związanych z uzależnieniami na terenie Gminy Drobin w szczególności polega na :

- przeprowadzaniu co 4 lata społecznych badań na temat skali uzależnień oraz problemów społecznych (Diagnoza) w Gminie Drobin,
- analizie sprawozdań z realizacji zadań.

XIII. REALIZATOR PROGRAMU

Program realizowany jest przez Urząd Miasta i Gminy Drobin i obowiązuje od 31 marca 2022 r., do dnia 31 grudnia 2026 r.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Drobinie

Adam Zbigniew Kłosiński

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art.4¹ ustawy z dnia 29 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywanie problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy oraz zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 - 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.

Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Mając zatem na uwadze zakres obowiązków spoczywających na gminie należało podjąć stosowną uchwałę pt. „Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Drobin na lata 2022 - 2026”.